

Przed 100 laty na łamach prasy na Śląsku Cieszyńskim pisano... (5/1/16)

Data publikacji: 30.01.2016 16:55

Śmierć hrabiny, odznaczenia, aresztowania, a także niespodziewany podarunek dla muzeum. O tym i o innych wiadomości przeczytacie w dzisiejszym przeglądzie prasy sprzed stu lat.

□

- W wiedeńskim sanatorium Löw, w wieku 63 lat zmarła małżonka marszałka krajowego, hrabina **Henryka Larisch-Mönnich**. Przyczyną śmierci hrabiny były powikłania po operacji (cierpiała na nowotwór). Urodziła się w Bukareszcie. Odznaczała się wielką zacnością i prawością charakteru, nabożnością i szczodrobliwością na dobre cele. Corocznie urządzała "gwiazdkę" dla dzieci, na której - w miarę możliwości - obdarowywała milusińskich ubraniami i słodyczami.

Również ubodzy doznawali jej hojnej opieki. Pod jej protektoratem założono w Karwinie Towarzystwo opieki domowej nad ubogimi chorymi i sprowadzono w tym celu zakonnice "Służebniczki". Dbała także o należyte, religijno-moralne wychowanie dzieci w swych posiadłościach. W tym celu założyła osobną szkołę dla dziewcząt przy szybie Henryka w Karwinie.

Jej zgon wywołał głęboki i prawdziwie szczery żal wśród wszystkich mieszkańców naszego regionu ("**Gwiazdka Cieszyńska**").

- Pułkownik porucznik i komendant powiatu uzup. w Cieszynie, Jerzy Cackowic von Verhowina, został odznaczony rycerskim krzyżem orderu Franciszka Józefa na wstędze wojskowego krzyża zasługi za wyborną służbę podczas wojny ("**Ślązak**").

- Nieznany nadawca z Górek Wielkich ofiarował Muzeum Śląskiemu medal pamiątkowy na 300-letni jubileusz panowania Romanowów, znaleziony w Górkach Wielkich, zgubiony prawdopodobnie przez jednego z jeńców rosyjskich, zajętych tamże przy regulacji Brennicy ("**Gwiazdka Cieszyńska**").

- Z Istebnej: W parafii istebniańskiej w roku 1915 narodziło się: w Istebnej - 29 chłopców i 30 dziewcząt, razem 59 dzieci (w 1914 roku kolejno 43 i 42, w sumie 85 dzieci); w Jaworzynce - 27 chłopców i 22 dziewczęta, razem 49 dzieci (w 1914 - 35 i 38, w sumie 73); w Koniakowie - 10 chłopców i 13 dziewcząt, razem 23 dzieci (w 1914 - 22 i 21, w sumie 43). W całej parafii narodziło się więc 131 dzieci, pomiędzy nimi było nieżywych 2, a nieślubnych 23. Bliźnięta trafiły się w sześciu przypadkach.

Umarło: w Istebnej 51 osób (rok wcześniej - 42), w Jaworzynce 43 (36), w Koniakowie 17 (16), razem 111 (94) osób. Ślubów było 3 (25). Do Komunii świętej przystąpiło 12 tys. 521 wiernych ("**Gwiazdka Cieszyńska**").

- Od 28 stycznia karty chlebowe nie są już doręczane do domów przez komisję chlebową, lecz strony muszą już zgłaszać się po nie osobiście w lokalach oznaczonych na osobnych legitymacjach, a także w dniach i godzinach, tamże również oznaczonych ("**Gwiazdka Cieszyńska**").

- Kilkakrotnie karana, 52-letnia Zuzanna Gangera, przynależna do Czachy na Węgrzech, została aresztowana w Cieszynie za kradzież kury i włóczęgostwo. Kobietę oddano już do rąk sądu ("**Ślązak**").

- Z okazji uroczystości urodzin Jego Cesarskiej Mości niemieckiego cesarza Wilhelma II, cieszyńskie Towarzystwo śpiewackie męskie urządziło muzyczny wieczorek w salach hotelu "pod Jeleniem". Zamiast wstępnego, składano dobrowolne ofiary. Dochód przeznaczono na Niemiecki Czerwony Krzyż ("**Ślązak**").

- **Kącik anonsowy:** **"Nowość! Almanach Wojsk Polskich 1916**, na który złożyły się pierwszorzędne siły literackie i ilustracje Świrysza-Ryszkiewicza, opuścił prasę. **Jest to jedyny polski kalendarz**, który zawiera prace **pierwszorzędnych** powieściopisarzy. **Wydanie wytworne i ozdobne**. Cena tylko 2 K, porto 26 h, polec. 50 h. Do nabycia we wszystkich księgarniach, lub wprost w Księgarni polskiej >>Stella<<, Cieszyn, Śl. austr. Cenniki darmo i opłatnie."

"Szpital Braci Miłosierdzia w Cieszynie poszukuje krawca, któryby zarazem pełnił służbę furtyana (portyera). Płaca miesięczna 24 K, wikt i mieszkanie."

[POPZEDNI ARTYKUŁ Z SERII](#)

PS. Wszystkich łaknących informacji i ciekawostek o historii naszego regionu, zapraszamy do odwiedzenia naszej OX-owej Skarbnicy: <http://skarbnica.ox.pl/> .

PD